

๑๑

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน :
ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม

เขต 1 พ.ศ. 2537

ร้อยตำรวจเอกศิระพร ปัญจมาลา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-569-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 16749923

Factors Influencing the Electorate's Voting Decision :
A Case Study of the 1994 By-Election in District 1
of Nakhon Phanom

Sivaporn Punjamala

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Government
Graduate School
Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-569-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งซ่อม
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนครพนม เขต 1
พ.ศ. 2537

โดย

ร.ต.อ. ศิวะพร ปัญจมาลา

ภาควิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

รศ.ดร. วิทยา สุจริตชนารักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

Signature

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤกษ์สุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Signature

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ จรุณ สุภาพ)

Signature

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์)

Signature

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ฝั่งงแฝ้ว)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ศิวะพร ปัญจมาลา, ร.ต.อ. : ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ของประชาชน : ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนม
เขต 1 พ.ศ. 2537 (FACTORS INFLUENCING THE ELECTORATE'S VOTING
DECISION : A CASE STUDY OF THE 1994 BY-ELECTION IN DISTRICT 1 OF
NAKHON PHANOM) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.วิทยา สุจริตรนารักษ์, 181 หน้า.
ISBN 974-632-569-8

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษามีความสนใจเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ของประชาชน โดยเฉพาะกรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนครพนม เขต 1
พ.ศ. 2537 โดยเน้นศึกษาถึงปัจจัยด้านพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหวัคະແນ นอกจากนี้
ยังศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และบทบาทพรรคการเมือง ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง
รวมทั้งบทบาทของหวัคະແນด้วย โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร และการศึกษาภาคสนามจากประชาชน
จำนวน 700 คน จาก 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ
ประชาชนมากที่สุดได้แก่ พรรคการเมือง คุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหวัคະແນ ตามลำดับ
นอกจากนี้จากการศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งพบว่า ประชาชนมีความสนใจในการเลือก
ตั้งค่อนข้างมาก และจากการศึกษาพบว่าพรรคการเมืองมีบทบาทมากที่สุดในการเลือกตั้ง รองลงมาคือ
คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหวัคະແນ

ศูนย์วิทยุโทรพยากรณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต ..ร.ต.อ. .. *Suw*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..รศ.ดร. *Pwan*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C331894 : MAJOR GOVERNMENT

KEY WORD: INFLUENCING/THE ELECTORATE'S VOTING/DECISION

SIVAPORN PUNJAMALA : FACTORS INFLUENCING THE ELECTORATE'S VOTING DECISION : A CASE STUDY OF THE 1994 BY-ELECTION IN DISTRICT 1 OF NAKHON PHANOM. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.WITHAYA SUCHARITHANARUGES. 181 PP. ISBN 974-632-569-8

This study is aimed at finding out factors contributing to making the electorate deciding to choose certain candidates in the by-election in the constituency number one of Nakhon Phanom province in 1994. Factors considered to be of significance are the party itself, the candidates, and the vote-canvassers. Seven hundred sampling cases in six districts and one sub-district are used.

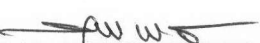
It can be concluded that the most significant factors affecting electorate's decisions are the political party, the quality of the candidate, and the vote-canvassers respectively. From observations, it is known that people are fairly interested in this election.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การปกครอง.....

ลายมือชื่อนิสิต.....ร.ต.อ.

สาขาวิชา.....การปกครอง.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....รศ.ดร.

ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือของ รศ.ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าคอย ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาตลอดเวลา และขอขอบพระคุณ ศ.จรรยา สุภาพ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และ รศ.ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่คอยช่วยเหลือทางด้านเนื้อหาวิชาการเสมอมา

ท้ายนี้ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณบิดา-มารดา ที่ได้ให้โอกาสทางการศึกษากับผู้ศึกษามาแต่ต้น ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชา พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจ และที่จะขาดเสียมิได้ ขอกราบขอบพระคุณความคิดของผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้

ศิวะพร ปัญจมาลา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1	
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	5
สมมติฐาน.....	5
นิยามศัพท์.....	5
ข้อจำกัดในการศึกษา.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
การนำเสนอ.....	7
2	
ทฤษฎี แนวความคิด และการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง.....	9
แนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนการหาเสียง.....	14
แนวความคิดเกี่ยวกับพรรคการเมือง.....	31
แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง.....	41
แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	44
ผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
3	
สถานการณ์การเลือกตั้งซ่อม.....	61
เหตุการณ์ทั่วไป.....	61
บทบาทของจังหวัดนครพนม.....	67
บทบาทของตำรวจ.....	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทบาทขององค์กรกลาง.....	71
บทบาทของพรรคการเมือง.....	77
บทบาทด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง.....	92
บทบาทของหัวหน้าคณะ.....	95
สรุป.....	99
4 ระเบียบวิธีการศึกษา.....	101
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง.....	101
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	102
ตัวแปรในการการศึกษา.....	104
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	107
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	107
5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	109
6 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	149
สรุป.....	149
วิเคราะห์.....	154
ข้อเสนอแนะ.....	159
บรรณานุกรม.....	162
ภาคผนวก.....	169
ประวัติผู้เขียน	

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 5.1	แสดงการไปเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนม เขต 1 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ.2537 ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	110
ตารางที่ 5.2	แสดงลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบ แบบสอบถาม.....	111
ตารางที่ 5.3	แสดงความคิดเห็นต่อการคำนึงถึงพรรคการเมือง.....	114
ตารางที่ 5.4	แสดงภาพรวมระดับการคำนึงถึงพรรคการเมือง ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	119
ตารางที่ 5.5	แสดงความคิดเห็นต่อการคำนึงถึงคุณสมบัติของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร.....	120
ตารางที่ 5.6	แสดงภาพรวมระดับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัคร ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	124
ตารางที่ 5.7	แสดงความคิดเห็นต่อการคำนึงถึงหัวคะแนน.....	126
ตารางที่ 5.8	แสดงภาพรวมระดับการคำนึงถึงหัวคะแนน ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	132
ตารางที่ 5.9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจและ สังคมกับการคำนึงถึงพรรคการเมือง.....	134
ตารางที่ 5.10	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการไปเลือกตั้งกับระบบ การคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง.....	135
ตารางที่ 5.11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการไปเลือกตั้งกับระบบ การคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง.....	138
ตารางที่ 5.12	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจและ สังคมกับระดับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง..	139
ตารางที่ 5.13	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการไปเลือกตั้งกับระดับการ คำนึงถึงหัวคะแนน.....	142

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจ และสังคมกับระดับการค้ำึงถึงหัวคะแนน.....	143
ตารางที่ 5.15 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม.....	146

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย